

Штучне завищення вартості виробництва ТЗР для отримання відшкодування їх вартості з державного бюджету

ВИСОКИЙ
рівень ризику

Власник ризику: [Міністерство соціальної політики України](#), [Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю](#)

Підзвітність власника: [Кабінет Міністрів України](#)

Сфера публічного управління: [Соціальне забезпечення](#)

Чого стосується: [Виробництво технічних засобів реабілітації](#)

Нормативна база: [Наказ Мінсоцполітики від 30.09.2020 № 671 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства соціальної політики України та Фонду соціального захисту інвалідів із забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших осіб технічними та іншими засобами реабілітації»](#)

Дата перегляду ризику: 27.10.2021 року

ОПИС РИЗИКУ:

Забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР і виплата компенсації фінансується за рахунок призначень, передбачених Мінсоцполітики у державному бюджеті.

Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів на основі сформованих в банку даних попередніх замовлень спрямовує бюджетні кошти Фонду з метою перерахування його територіальним відділенням для оплати послуг за договорами, укладеними з підприємствами, а також актами приймання-передачі робіт (забезпечення ТЗР, післягарантійного ремонту чи технічного обслуговування ТЗР). Надалі територіальні відділення Фонду перераховують кошти підприємствам.

Деякі підприємства виробники/постачальники ТЗР використовують можливість безпідставно збільшити вартість ТЗР за рахунок використання проміжних ланок фіктивних підприємств («фірм-прокладок») при, нібито, закупівлі комплектуючих. Вказані фіктивні підприємства не здійснюють жодної діяльності, можуть розташовуватись за адресою місць масової реєстрації та створені виключно для «освоєння» бюджетних коштів,.

При цьому існує висока ймовірність реалізації цієї схеми за участі службових осіб Фонду.

Джерела ризику

індивідуальна недоброчесність посадових осіб Фонду та приватних підприємств виробників ТЗР **формування граничних цін** на нові види ТЗР за фактичною собівартістю підприємства-виробника **без оцінки структури та обґрунтованості витрат** (загальновиробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут тощо)

відсутність належної підготовки інформації Фондом щодо наявності у підприємств відповідного забезпечення (матеріально-технічної бази, нормативно-технічної документації, кваліфікованих фахівців) для Мінсоцполітики, що повинна здійснюватись відповідно до пункту 2 наказу Мінсоцполітики від 30.09.2020 № 671 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства соціальної політики України та Фонду соціального захисту інвалідів із забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших осіб технічними та іншими засобами реабілітації»

Стратегічні наслідки

Привласнення бюджетних коштів

Збільшення видатків на виготовлення ТЗР

Втрата репутації Фондом

Спотворення системи забезпечення особи ТЗР

Корупційні наслідки

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 ККУ)

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ)

Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ)

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

✓ Ініціювати внесення змін до ст. 26 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» з метою виключення положення щодо встановлення кваліфікаційних вимог до підприємств-виробників ТЗР, які визначаються Мінсоцполітики. В умовах встановлення відповідності продукції вимогам Технічного регламенту, яка відповідає європейському законодавству, та ефективного ринкового нагляду з боку Держлікслужби запровадження інших додаткових вимог буде недоцільним та таким, що лише може сприяти виникненню корупційних ризиків та надмірному регуляторному тиску на ринок;

- ✓ З метою удосконалення та дерегуляції нормативно-правової бази з виробництва і реалізації ТЗР, приведення її у відповідність до норм законів та нормативно-правових актів вищої юридичної сили:
 - скасувати Наказ Мінсоцполітики від 09.08.2016 № 871 «Деякі питання придбання технічних та інших засобів реабілітації»;
 - скасувати Наказ Мінсоцполітики від 06.08.2019 № 1208 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації»;
- ✓ переглянути інші нормативно-правові акти, прийняті Урядом та Мінсоцполітики, які регулюють сферу забезпечення ТЗР, що втратили свою актуальність або були прийняті з порушенням вимог законів;
- ✓ переглянути наказ Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 «Про затвердження Порядків визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи» в частині застосування соціальних критеріїв, які створюють умови для дискреції.
- ✓ комплексно переглянути підходи до регулювання ринку ТЗР;
- ✓ усунути дублювання функцій Мінсоцполітики та Держлікслужби. Визначити Держлікслужби головним суб'єктом, відповідальним за здійснення ринкового нагляду, посилити інституційну спроможність органу, передбачивши належне фінансування для ефективного виконання функції регулятора ринку ТЗР;
- ✓ переглянути порядок встановлення граничних цін, граничних нормативів рентабельності на ТЗР, на які поширюється дія технічного регламенту щодо медичних виробів та відповідні повноваження Мінсоцполітики.

Процедурні

- ✓ Удосконалити контроль за діяльністю медико-соціальних експертних комісій з метою усунення можливості для призначення несумісних виробів (ТЗР) особам з інвалідністю;
- ✓ встановити ефективний контроль за призначенням керівництва казенних протезно-ортопедичних підприємств;
- ✓ не допускати управління казенними підприємствами без укладення контрактів з керівництвом;
- ✓ посилити контроль за конфліктом інтересів у посадових осіб на різних етапах забезпечення ТЗР;
- ✓ налагодити поширення інформації про підприємства-постачальника серед осіб, які потребують забезпечення ТЗР, для усунення можливостей лобювання інтересів окремих компаній посадовими особами органів соціального захисту населення (ОСЗН) при ознайомленні осіб з інвалідністю з переліком підприємств постачальників та «допомозі» у виборі конкретного підприємства;
- ✓ забезпечити обґрунтоване, контрольоване та прозоре авансування Фондом підприємств-постачальників ТЗР для забезпечення ефективного розпорядження бюджетними коштами та усунення можливостей для використання підприємствами передоплати у власних цілях;
- ✓ налагодити систему перевірки та моніторингу за внесенням даних до Централізованого банку

даних з проблем інвалідності (ЦБІ).

Індикатори виконання
плану дій

Відповідальний
суб'єкт

Потреба у
фінансових
витратах

**Верховна Рада
України
Кабінет
Міністрів
України
Міністерство
охорони
здоров'я
України
Міністерство
соціальної
політики
України
Державна
служба України
з лікарських
засобів та
контролю за
наркотиками
Фонд
соціального
захисту осіб з
інвалідністю**

**Щодо
окремих
заходів**

Відповідно до способів мінімізації

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Суть справи:

Під час здійснення оперативного супроводу видатків у сфері забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР Фонд уклав договір із приватним підприємством на загальну суму 2 млн грн, предметом якого є поставка протезно-ортопедичних виробів особам з інвалідністю. Приватне підприємство здійснило поставку ТЗР (протезів), за які Фонд відшкодував кошти в сумі вартості укладеної угоди. Проте у процесі проведеної звірки із постачальниками комплектуючих протезних механізмів встановлено, що вказане підприємство з метою збільшення вартості виробництва та отримання відшкодування вартості протезних виробів здійснило закупівлю комплектуючих протезних механізмів у іншого приватного підприємства, яке зареєстровано за тією ж адресою, однак за вказаною адресою не розташоване та діяльності не здійснює. Таким чином, існує ймовірність, що підприємства використовують як проміжну ланку для перерахування та подальшого переведення у готівку коштів з державного бюджету та їх «присвоєння». Розслідування триває.

Дата рішення 16.07.2017 [Справа № 462/3808/17](#)

Інші джерела

Тегування:

ЗАВИЩЕННЯ ВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА ТЗР

ФІКТИВНІ ПІДПРИЄМСТВА-ВИРОБНИКИ ТЗР